

AVOIMEN TIETEEN JA TUTKIMUKSEN HALLINTAMALLIT

SISÄLTÖ

Linjaukokonaisuuden hallintamalli	1
Arkkitehtuurin hallintamalli	4
Seurannan hallintamalli.....	6

LINJAUSKOKONAISUUDEN HALLINTAMALLI

Linjaukokonaisuudella on yksinkertainen ja selkeä hallintamalli, joka ohjaa linjaukokonaisuuden kehittämistä ja ylläpitoa. Hallintamalli kuvaa miten linjaustyön ja linjaukokonaisuuden hallinta organisoidaan, mitä rooleja hallintaan kuuluu sekä miten linjaustyötä käytännössä tehdään. Linjaukokonaisuus koostuu julistuksesta, linjauksista ja suosituksista.

LINJAUSKOKONAISUUDEN VASTUUTAHOT		TARKENNUKSET JA LISÄTIETOJA
1.	Linjaukokonaisuuden omistaa ja sitä hallinnoi TSV.	Linjaukokonaisuus on julkinen
2.	Linjaukokonaisuutta rahoittaa OKM.	
3.	Julistuksen ja linjaukokonaisuuden linjaukset hyväksyy AVOTT-ohjausryhmä kuultuaan tutkimusyhteisöä. Linjaukokonaisuuden suositukset hyväksyy tietyn osa-alueen asiantuntijaryhmä tarvittaessa kuultuaan tutkimusyhteisöä.	

4.	Linjaukokokonaisuutta ylläpitää tutkimusyhteisö TSV:n koordinoimana.	TSV osallistaa tutkimusyhteisön keskeiset toimijat linjaukokokonaisuuden ylläpitoon.
5.	Linjaukokokonaisuuden osien päivitystarpeen tarkistus korkeintaan viiden vuoden välein hyväksyjän toimesta.	Tekniset muutokset voidaan tehdä TSV:n toimesta.
6.	Linjaukokokonaisuuden osien päivitys tehdään omistajan koordinoimana.	
7.	Linjaukokokonaisuuden käyttöönoton ja hyödyntämisen neuvomista ja tukemista suunnittelevat asiantuntijaryhmät AVOTT-ohjausryhmän tuella.	

LINJAUSKOKONAISUUDEN HYÖDYNTÄMINEN JA OHJAAVUUS		TARKENNUKSET JA LISÄTIETOJA
8.	Linjaukokokonaisuus on suosittava.	
9.	Julistus esittää avoimen tieteen ja tutkimuksen vision, missiot ja päämäärät. Linjaukokokonaisuuden linjaukset linjaavat yksityiskohtaisesti julistuksessa määriteltyjen päämäärien saavuttamiseen tarvittavat strategiset periaatteet, tavoitteet ja toimenpiteet. Suositukset täydentävät linjauksia.	
10.	Linjaukokokonaisuus ohjaa AVOTT-seurantaa yhdessä muiden ohjaavien kokonaisuuksien kanssa (esim. viitearkkitehtuuri, rahoitusmalli).	
11.	Linjaukokokonaisuutta hyödynnetään organisaatioiden avoimen tieteen ja	

	<p>tutkimuksen ohjaavia dokumentteja laadittaessa.</p> <p>Allekirjoittamalla julistuksen organisaatiot ovat sitoutuneet edistämään tutkimusyhteisön yhdessä määrittelemiä avoimen tieteen ja tutkimuksen kansallisia päämääriä osana omaa strategia- ja ohjaustyötään organisaationsa erityispiirteet huomioiden, tukemaan ja kannustamaan organisaationsa toimijoiden jokapäiväistä työskentelyä julistusta tukevien linjausten päämäärien ja tavoitteiden saavuttamiseksi sekä osallistumaan aktiivisesti yhteistyöhön avoimen tieteen ja tutkimuksen edistämiseksi kansallisella tasolla.</p>	
12.	Linjaukokonaisuus on hyödynnettävissä myös kansainvälisessä avoimen tieteen ja tutkimuksen linjaustyössä.	

LINJAUSKOKONAISUUDEN VOIMASSAOLOAIKA		TARKENNUKSET JA LISÄTIETOJA
13.	Linjaukokonaisuuden osat tulevat voimaan, kun ne on hyväksytty, ja ovat voimassa käynnissä olevan linjauksen loppuun asti.	

LINJAUSKOKONAISUUDEN DOKUMENTAATIO		TARKENNUKSET JA LISÄTIETOJA
14.	TSV:n Edition.fi -alustalla julkaistaan virallinen versio julistuksesta, linjauksista ja tapauskohtaisesti suosituksista. Aiemmat viralliset versiot säilytetään samalla alustalla.	PDF-formaatissa, pysyvä tunniste, pitkäaikaissaatavuuden varmistaminen

15.	Dokumentaatio säilytetään myös AVOTT-sihteeristön sähköisessä arkistossa.	
16.	Linjauskokonaisuudesta viestitään aktiivisesti AVOTT-koordinaation eri viestintäkanavissa.	

ARKKITEHTUURIN HALLINTAMALLI

Viitearkkitehtuurilla on yksinkertainen ja selkeä hallintamalli, joka ohjaa viitearkkitehtuurin kehittämistä ja ylläpitoa. Hallintamalli kuvaa miten arkkitehtuurityön ja viitearkkitehtuurin hallinta organisoidaan, mitä rooleja hallintaan kuuluu sekä miten kokonaisarkkitehtuurityötä käytännössä tehdään (Lähde: JHS 179).

AVOIMEN TIETEEN VIITEARKKITEHTUURIN VASTUUTAHO		TARKENNUKSET JA LISÄTIETOJA
1.	Arkkitehtuurin omistaa ja hallinnoi TSV.	Arkkitehtuuri on julkinen
2.	Arkkitehtuuria rahoittaa OKM.	
3.	Arkkitehtuurin hyväksyy AVOTT-ohjausryhmä kuultuaan tiedeyhteisöä.	
4.	Arkkitehtuuria ylläpitää tiedeyhteisö TSV:n koordinoimana.	TSV osallistaa tiedeyhteisön keskeiset toimijat arkkitehtuurin ylläpitoon. CSC vastaa teknisestä ylläpidosta
5.	Päivitystarpeen tarkistus vuosittain hyväksyjän toimesta.	Tekniset muutokset voidaan tehdä TSV:n ja CSC:n toimesta.
6.	Arkkitehtuurin päivitys tehdään omistajan koordinoimana.	
7.	Arkkitehtuurin käyttöönötossa ja hyödyntämisessä neuvoo ja tukee CSC.	Edellyttää kiinteän resursoinnin.

ARKKITEHTUURIN HYÖDYNTÄMINEN JA OHJAAVUUS		TARKENNUKSET JA LISÄTIETOJA
8.	Arkkitehtuuri suosittava.	
9.	Arkkitehtuuri antaa kokonaiskuvan avoimen tieteen ja tutkimuksen vaatimien infrastruktuurien ja palveluiden tavoitetilasta ja arvioi näiden nykytilaa.	
10.	Arkkitehtuuri ohjaa AVOTT-seurantaa yhdessä muiden ohjaavien kokonaisuuksien kanssa (esim. linjaukset, rahoitusryhmän työn tuleva lopputuotos).	Päivitetään rahoitusryhmän työn valmistuttua.
11.	Arkkitehtuuria tulisi hyödyntää organisaatioiden kokonaisarkkitehtuureita laadittaessa.	Täsmennetään käytötapausten kuvauksissa ja executive summaryssa.
12.	Arkkitehtuuri on hyödynnettävissä myös kansainvälisessä avoimen tieteen ja tutkimuksen arkkitehtuurityössä.	

ARKKITEHTUURIN VOIMASSAOLOAIKA		TARKENNUKSET JA LISÄTIETOJA
13.	Arkkitehtuuri tulee voimaan, kun se on hyväksytty, ja on voimassa toistaiseksi.	2023 versiossa kuvataan 2030 tavoitetila.

ARKKITEHTUURIN DOKUMENTAATIO		TARKENNUKSET JA LISÄTIETOJA
14.	Arkkitehtuurin virallinen versio julkaistaan TSV:n Edition.fi -alustalla. Aiemmat viralliset versiot säilytetään samalla alustalla.	PDF-formaatissa, pysyvä tunniste, pitkäaikaissaatavuuden varmistaminen
15.	Dokumentaatio säilytetään myös Eduuni-wikissä wiki-sivuina. Lisäksi on linkki viralliseen versioon Edition.fi -alustalla.	https://wiki.eduuni.fi/x/ldpPDw
16.	Arkkitehtuurin diagrammit kuvauksineen julkaistaan myös arkkitehtuuripankin julkaisupankissa .	Version 1.0:n diagrammit on tehty QPR EA -työkalulla. CSC säilyttää mallinnukset Arkkitehtuuripankkipalvelussa.
17.	Arkkitehtuurista luodaan viestinnälliseen tarkoitukseen kevennettyjä ja/tai visualisoituja dokumentaatioita.	

SEURANNAN HALLINTAMALLI

Seurannalla on yksinkertainen ja selkeä hallintamalli, joka ohjaa seurannan kehittämistä ja ylläpitoa. Seurannan hallintamalli kuvaa, miten seuranta rakentuu ja miten seurantaa käytännössä tehdään.

AVOIMEN TIETEEN JA TUTKIMUKSEN SEURANNAN VASTUUTAHOT		TARKENNUKSET JA LISÄTIETOJA
1.	Seurantaa hallinnoi TSV. Seurantamallin omistaja on TSV.	Seurantamalli sekä seurannan tulokset ja data ovat julkisia.
2.	Seurantaa rahoittaa OKM.	
3.	Seurantamallin ja seurannan tulokset hyväksyy AVOTT-ohjausryhmä	

	kuultuaan AVOTT- asiantuntijayhteisöä.	
4.	Seurantamallia ylläpitää tutkimusyhteisö TSV:n koordinoimana.	TSV osallistaa tutkimusyhteisön keskeiset toimijat seurantamallin ylläpitoon.
5.	Seurantamallin päivitystarpeen tarkistus toteutetaan mallissa määritellyn syklin mukaisesti hyväksyjän toimesta.	Tekniset muutokset voidaan tehdä TSV:n toimesta.
6.	Seurantamallin päivitys tehdään omistajan koordinoimana.	
7.	Seurannan toteuttamisesta vastaa TSV.	Seurannan visualisoinneista tiedejatutkimus.fi-alustalla vastaa CSC.

SEURANNAN HYÖDYNTÄMINEN JA OHJAAVUUS		TARKENNUKSET JA LISÄTIETOJA
8.	Seuranta tukee avoimen tieteen ja tutkimuksen kehitystyötä.	
9.	Seuranta tukee ja todentaa julistuksessa ja linjauksissa sovittujen tavoitteiden toteutumista sekä antaa kokonaiskuvan suomalaisen tieteen ja tutkimuksen avoimuuden tilasta.	
10.	Seurantaa ohjaavat linjauskokonaisuus, viitearkkitehtuuri ja AVOTT-rahoitusmalli. Seurannassa huomioidaan myös keskeiset kansainväliset seurannat.	
11.	Organisaatiot voivat käyttää seurannan antamaa tietoa oman toimintansa kehittämisen tukena ja vertailukohtana.	

12.	Seuranta on hyödynnettävissä myös kansainvälisissä avoimen tieteen ja tutkimuksen seurannoissa.	
-----	---	--

SEURANTAMALLIN VOIMASSAOLOAIKA		TARKENNUKSET JA LISÄTIETOJA
13.	Seurantamalli tulee voimaan, kun se on hyväksytty, ja on voimassa seuraavaan päivitykseen asti.	

SEURANNAN DOKUMENTAATIO		TARKENNUKSET JA LISÄTIETOJA
14.	Seurantamallin virallinen versio julkaistaan TSV:n Edition.fi -alustalla. Aiemmat viralliset versiot säilytetään samalla alustalla.	PDF-formaatissa, pysyvä tunniste, pitkäaikaissaatavuuden varmistaminen
15.	Seurantamallin dokumentaatio säilytetään myös AVOTT-koordinaation sähköisessä arkistossa.	
16.	Seurannan data tallennetaan FAIRdata-palveluihin ja se on avoimesti saatavilla tiedejatutkimus.fi-alustalla.	
17.	Seurannan tulokset julkaistaan visualisointeina tiedejatutkimus.fi -palvelussa. Tiivistelmä tuloksista julkaistaan kevennettynä versiona AVOTT-verkkosivuilla.	
18.	Seurannasta viestitään aktiivisesti AVOTT-koordinaation eri kanavissa.	